

Asia: VN/23031/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Eläinvihreät ry kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Emme hyväksy suden ympärivuotisen rauhoituksen poistamista ja ns. kannanhoidollisen ja kiintiömetsästyksen aloittamista. Perusteluina esitämme seuraavaa:

Suomea sitovat kansainväliset sopimukset ja lainsäädäntö. EU:n luontodirektiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä mm. uhanalaisia lajeja suojelemalla. Direktiivi vaatii turvaamaan ensisijaisesti lajien suotuisan suojelun tason, sen saavuttamisen ja säilyttämisen tai ennalleen saattamisen riippumatta siitä, mitä muita näkökohtia kannanhoidossa huomioidaan (esim. sosiaalinen hyväksyttävyys).

SUDEN SUOTUISAN SUOJELUN TASO

Susi on Suomen luonnon alkuperäislaji, jonka ekologinen merkitys on tavattoman tärkeä muiden kotimaisten eliölajiemme menestykselle. Toisin kuin ihmisen harjoittamassa metsästyksessä, sudet toimivat saalistaessaan ikiaikaisen luonnonvalinnan välikappaleina edistäen saaliseläintensä tervettä ja elinvoimaista kantaa. Lisäksi sudet auttavat pitämään kurissa vieraslajeja kuten valkohäntäkauriit ja supikoirat.

Suden suotuisa suojelutaso ei ole vielä saavutettu Suomessa, vaan tähän tavoitteeseen ollaan vasta hyvin hitaasti pääsemässä. Ongelmana on susikannan toistaiseksi pieni koko (alle 500) ja

jakautuminen kahteen eri populaatioon, joiden välillä ei tapahdu juurikaan geenivaihtoa. Jotta kanta olisi elinvoimainen ja kestäisi edes poikkeusluvilla tehtävää harvennusta, susien kokonaismäärän tulisi nousta lähemmäs tuhatta. Siltikään susien määrä Suomessa ei olisi lähellekään EU-maiden huippua suhteessa pinta-alaan ja harvaan asutukseen, vaan monissa meitä pienemmissä maissa susien määrä on moninkertainen.

Läntistä ja lounaista susipopulaatiotamme uhkaa helposti sisäsiirtoisuus, mikäli tilanne ei parane ja ryhdytään lisäksi susien kiintiömetsästyksen, mikä vaikeuttaisi tilannetta entisestään. Mittava salametsästys, Itä-Suomen poliisin raportin mukaan noin 70 yksilöä vuodessa, ja poikkeusluvilla tapetut sekä onnettomuuksissa kuolevat sudet hidastavat osaltaan kannan kehitystä. Itärajan yli tulevien susien määrä on vähentynyt, eikä näiden varaan muutenkaan voida laskea jatkossa Suomen susikannan elinvoimaisuuden ylläpidossa.

Suotuisan suojelutason määrittäminen viitearvoineen on suoritettava parhaan asiantuntemuksen ja uusimman, tieteellisesti luotettavalla tavalla hankitun tiedon perusteella. Näitä arviointeja ei voi jättää poliittisin perustein tehtäväksi ja esim. vain MMM:n päätettäväksi asetuksella. Demokratiassa ei myöskään voi sallia sellaista, että luonnonsuojelun asiantuntijajärjestöiltä viedään valitusoikeus sellaisista lupapäätöksistä, jotka ovat riittämättömästi perusteltuja ja lain mukaan kyseenalaisia tai suoraan lakia rikkovia.

Arvioinneista ja menettelytavoista on sovittava laajapohjaisella työryhmällä, jossa on mukana ympäristöministeriön ja mm. asianomaisten kansalaisjärjestöjen edustus. Kannanhoitosuunnitelma on päivitettävä yhteistyössä asiantuntijavoimin ja SusiLife-hankkeen antaman esimerkin mukaan, ennen kuin voidaan ajatella kannanhoidollisen metsästyksen sallimista vain susien määrän vähentämiseksi.

POIKKEUSLUVAT JA KOHDENNETTU METSÄSTYS VS. KANNANHOIDOLLINEN

Kannanhoidollisen metsästyksen sallimista perustellaan kestävästi susien sosiaalisen hyväksyttävyyden näkökulmasta. Tosiasiassa löytyy tutkimusnäyttöä siitä, että valikoimattomalla kannanhoidollisella metsästyksellä jopa pahennetaan tilannetta. Kiintiötä täytettäessä ammutaan todennäköisesti valikoimatta niitä susia, jotka ensimmäiseksi saaliiksi saadaan. Ei välitetä välttämättä siitä, onko kyseessä hyvin toimiva lauma, joka ei ole aiheuttanut kotieläinvahinkoja ja muita ongelmia. Aiemmissa kannanhoidollisissa metsästyksissä on ammuttu alfa-yksilöitä, mikä on johtanut laumojen hajoamiseen ja susivahinkojen lisääntymiseen, kun yksinäiset nuoret sudet tulevat etsimään ruokaa ja seuraa asutuksen läheltä.

Tällä hetkellä vahinkoa tai vaaraa aiheuttavat tai muuten ongelmalliset tai sairaat/ loukkaantuneet sudet voidaan ampua poikkeuslupan turvin. Lupamenettelyä on nopeutettu ja joustavoitettu, mikä mahdollistaa metsästyksen tarkan kohdentamisen juuri sellaisiin susiin kuin halutaankin. Näin

voidaan ehkäistä susivahinkoja ja edistää susien sosiaalista hyväksyttävyyttä ilman että tarvitsee uhrata tavoitetta suotuisan suojelutason saavuttamisesta.

Kannanhoidollinen metsästys ja kiintiöt voisivat tilannetta taaksepäin. Pelkona on myös, että metsästys ajateltaisiin ratkaisuna, joka poistaa tarpeen kehittää susien karkottamiseen ja pelottamiseen, ihmispelon kasvattamiseen ja kotieläinten sekä metsästyskoirien petosuojaukseen käytettäviä keinoja. Tilanne olisi myös epäreilu niitä kohtaan, jotka aikaa ja vaivaa säästämättä ovat kehittäneet ja ottaneet käyttöön erilaisia keinoja torjua suurpetojen hyökkäyksiä omien eläinten kimppuun. Niin eläintilallisissa kuin metsästäjissä on niitä, jotka arvostavat suurpetoja tärkeänä osana Suomen luontoa ja haluavat omalta osaltaan mahdollistaa kotieläintalouden, metsästyksen ja petojen rinnakkaiselon.

SUDET JA HYÖTYNÄKÖKULMA

Mielipidekyselyjen mukaan enemmistö kansalaisista pitää susia ehdottomasti Suomen luontoon kuuluvina, arvostaa mahdollisuutta nähdä susia luonnossa ja haluaa säilyttää elinvoimaisen kannan. Monelle on tärkeä pelkkä tieto siitä, että meillä on vielä sellaista alkuperäistä luontoa, jossa voi tavata tai nähdä jälkiä kaikista neljästä suurpedostamme. Julkisuudessa korostuvat kuitenkin susista aiheutuvat ongelmat, kuten metsästyskoirien ja lampaiden tapot sekä liian uteliaina ihmisiä ja koiria seuraamaan tulevat sudet.

Asiassa unohtuu, että susilla ja muilla suurpedoilla on - itseisarvonsa lisäksi - suuri potentiaali tuoda taloudellista hyötyä esim. luontomatkailun ja -safareiden muodossa. Tämän lisäksi sudet tuottavat huomattavaa rahassa mitattavaa hyötyä mm. saalistamalla hirviä ja kauriita, jotka aiheuttavat metsissä taimikkotuhoja, pelloilla satovahinkoja ja teillä liikenneonnettomuuksia.

EHTOJA KANNANHOIDOLLISELLE METSÄSTYKSELLE

Jos kuitenkin kannanhoidollinen metsästys aloitetaan ehdotuksen mukaan, on tärkeää huolehtia siitä, että metsästys toteutetaan tavalla, josta on eniten hyötyä vahinkojen ehkäisyn näkökulmasta ja vähiten haittaa suojelutavoitteille.

1. Metsästystä on ohjattava niin, että se pyritään kohdentamaan niihin yksilöihin, jotka aiheuttavat käytännössä tai potentiaalisesti eniten ongelmia ihmisen näkökulmasta, ja joiden tappaminen ei ole haitaksi susien geneettisen monimuotoisuuden säilyttämiselle.
2. Lakisääteinen vaatimus DNA-näytteen ottamisesta on tärkeä lisäys.

3. Poikkeusluvalla ammutut sudet on laskettava mukaan kh-metsästyksen kiintiöön. Muuten riski kannan romahtamisesta kasvaa suuresti.
4. Salametsästyksen ja suurpetoihin kohdistuvien eläinsuojelurikosten torjumiseksi on ryhdyttävä paljon nykyistä tehokkaampiin toimiin. Jos alueella on todistetusti tapahtunut suden salametsästystä esim. viimeisen kahden vuoden aikana, kannanhoidolliselle metsästykselle ei myönnetä yhtään lupaa kyseiselle alueelle.
5. Eläinsuojelunäkökohdat otetaan korostetusti huomioon metsästystä järjestettäessä, koiria käytettäessä jne. Kh-metsästyksen tulee päättyä ennen susien kiima-aikaa ja alfa-naaraiden tiinehtymistä.

Riitta Salmi
Eläinvihreät ry